

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Thesaurus Eloqventiae Sacrae Et Profanae, Saluti &
incolumitati Rerumpublicarum utilissimae**

Alberti, Alberto

Coloniae Agrippinae, 1669

Adversariorum tela ad ingenii lauream extorquendam emissa, facilè omnia
repulsa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69225](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69225)

*Adversariorum tela ad ingenii lauream
extorquendam emissa, facile omnia
repulsa.*

152 **S**ed antequàm à festivis istis orna-
sumentorum patronis ad Tullianos di-
vertam, ad singula, quæ excusserunt, spicula,
quanquam obrusa omnia, jam scutum oppo-
no, Auditores. Cornelium Tacitum primò,
cognatique viros ingenii homines peracuti
appellârunt. Quid audio? Tacitum au-
dent commemorare? De Oratorio differen-
tes stylo, ab istius Annalibus dicendi formam
arcessunt? ô ingenii admirabilitatem! Fal-
lor. Dicam ex animo. ô iudicii importun-
tatem! Mirro de Historiæ ejus fide haud se-
mel improbis corruptâ mendacis queri. De
stylo loquor, cui ut Latinitatem ipse ego non
detraho, ita nonnullis poeticam licentiam
adeo frequenter audaciâ vincere visus est,
ut quò poetarum confidentissimus ultra pro-
gredi queat, vix sanè reperiant. At licet
ejusmodi stylus qualiscunque in Historico to-
lerari possit; quanto adhuc intervallo, quàm
longinquo figurarum, numerorum, senten-
tiarum, ac periodorum tractu ab Oratorio,
vel Concionali dicendi caractere disjunctus
est? Verùm L. Apuleio infensi sunt. Iterum
prudentiam hominum notate, & ridete. Nam
si Apuleius (quanquam Latini sermonis au-
ctor, si parçè, & cum grano salis eo utaris
in tempore, non omnino aspernandus) eâ
styli contagione depravatus est, si ludicrâ
illâ,

illâ, ac nugivendâ elocutione delectatus est, A
 haud absurdè penitus deliquit, neque insipienter
 omnino desipuit. Nempe eo in opere, de aureo scilicet
 Asino nihil cum persuasione habebat negotii, lepidas
 tantùm fabellas pangebat, omniaque jocis, ac
 salibus nitebatur implere. In re ludicrâ, & ridiculâ
 versabatur. Quid igitur piaculi est, si & ludicrum,
 & ridiculum stylum commodissimè adamavit? Eundem
 Apuleium in duplici Apologiâ pro seipso perorantem
 inspiciate, ac de subito aliam, longeque modestiorem
 dicendi formam internoscetis. Scilicet & ille, quanquam
 non vir, sed viri spectrum; licet rudenti, quàm loquenti,
 ut eum non nemo traducit, propior; vidit tamen, vidit,
 quid inter nugas, & gravem causam; quid inter ridicula,
 & luctum; quid inter jocos, seriamque persuadendi
 efficacitatem interesset. Denique Adversarii mei M. Tullii
 Ciceronis, & Fabii Quintilianii testimoniis se muniverunt,
 tantisque defensi patronis, extra omnem sine dubio
 aleam se tutos existimant. At ab iisdem Adversarius
 quaro. Patronos hujusmodi, num ex animo advocârunt?
 Si per jocum, remitto hoc illis, patiorque eos id agere,
 quod semper agunt, ut vel in rebus tristissimis, atque
 gravissimis levissimè jocentur. Sin audent in sententiâ
 persistere; quâ tandem fronte? quo ore? quis enim
 severiùs, quàm Cicero, & Quintilianus has ab Oratione
 eloquentiæ, stylique intemperias recidit? Uterque quidem
 accommodatas sententias, atque in loco
 quum

orna-
 os di-
 icula,
 oppo-
 imo,
 acuti
 au-
 eren-
 mam
 Fal-
 tami-
 d se-
 De
 non
 otiam
 s est,
 pro-
 licet
 o to-
 quàm
 nten-
 orio,
 nctus
 erum
 Nam
 s au-
 taris
) eâ
 dicrâ
 illâ,

quum argutias, tum acumina commendavit, atque usurpavit. At quoties cavent, quoties monent, quoties inculcant Orationem hanc parcè frequentandam esse, non immodicè infarciendam; distinguendam, non opprimendam; illuminandam, non obscurandam. Quid? omnes dicendi magistri quotquot in hodiernum usque diem vixerunt, an non hoc idem præceptum, decretumque semper observârunt, explicârunt, tradiderunt? Hæc ad hujus disputationis exuperantiam; etsi ad rem quam potissimè urgeo, qui non Latino sermone, stylove patrocino, sed germanæ eloquentiæ corruptelas, quacunque in lingua contingant, exagito, minimè necessaria.

*Regia eloquentia candidati, atque clientes at-
tecellunt ingenio, quia persuasionis opus,
seu finem difficillimum, ac no-
bilissimum spe-
ctant.*

153 **E** Reptâ jam Adversariis meis extant
multiplici capite ingenii palmâ,
reliquum est, Auditores, ut hanc ipsam veram
eloquentiæ asseclis Oratoribus, quâ sacris,
quâ profanis solidè asseramus. Atque ut ill-
dem vestigiis, quibus sollertiæ principatum
ambitione affectantes in fugam paulo ante
conjecimus, insistamus: quem primò sibi
finem, aut opus Tullianæ dicendi formæ, hoc
est, incorruptæ, fori, templorumque domina
alumni